

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
7. januar 2018

Meddelelse om styrkelse af EU's energinet, KOM (2017) 718

Notatet oversendes tillige til Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg

1. Resumé

Kommissionen har den 23. november 2017 fremsat en meddelelse om styrkelse af EU's energinet. Meddelelsen gør status over fremskridt i integreringen og moderniseringen af de europæiske energitransmissionsnet og skitserer indsatsområder i 2018 med henblik på udbygning og udnyttelse af infrastrukturen for at bidrage til opfyldelsen af klima- og energipolitikens mål for 2030 og frem.

Meddelelsen vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark.

Regeringen lægger generelt stor vægt på rettidig udbygning af energiinfrastruktur i Europa for at fremme det indre marked og regionalt samarbejde, øge forsynings-sikkerheden og fremme integration af vedvarende energi.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd vedtog i 2002 en målsætning om at opnå en sammenkobling af EU's medlemslandes energitransmissionsnet svarende til mindst 10 procent af den installerede el-produktionskapacitet for alle medlemsstater i 2020. I 2011 vedtog Rådet, at ingen EU-medlemsstater bør forblive isoleret fra de europæiske gas- og elektricitetsnet efter 2015. Med forordningen om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur (vedtaget den 21. marts 2013) og den dertilhørende finansieringsdel (Connecting Europe Facility, CEF) er der skabt bedre rammer for en hurtigere udbygning af el- og gasinfrastrukturene i EU.

Konklusionerne fra Det Europæiske Råd oktober 2014 understregede vigtigheden af det fuldt udfoldede og forbundne indre energimarked, samt at det fremadrettet ville være en prioritet at undgå ineffektive interkonnektorer (dvs. interkonnektorer, der ikke udnyttes effektivt). Det Europæiske Råd støttede som følge heraf, at målsætningen blev øget til 15 procent interkonnektivitet i 2030. Det blev herunder også konkluderet, at Kommissionen jævnligt skulle rapportere til Det Europæiske Råd om udviklingen med det formål at opnå et mål på 15 procent i 2030. Målet for interkonnektion skal nås gennem implementering af PCI-projekter (Projekter af Fælles

Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2805
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

Interesse). Medlemsstaterne og Kommissionen har ansvaret for at facilitere implementeringen af PCI-projekterne.

Kommissionen nedsatte i 2016 en ekspertgruppe bestående af 15 førende eksperter fra hele Europa, der skulle rådgive om, hvordan sammenkoblingsmålet på 15 procent for 2030 kunne nås og omsættes. Ekspertgruppen færdiggjorde sin rapport i september 2017 (jf. punkt 3).

3. Formål og indhold

Kommissionen har den 23. november 2017 offentliggjort en meddelelse om styrkelse af EU's energinet, KOM(2017) 718. Meddelelsen er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 18. december 2017. Meddelelsen understreger, at et forbundet europæisk net vil bidrage til Energiunionens endelige mål om at sikre økonomisk overkommelig, sikker og bæredygtig energi til alle europæere. Meddelelsen fremhæver også, at det er absolut nødvendigt at have velforbundne og integrerede transeuropæiske net, hvis målet om en energiomstilling, hvor ca. halvdelen af elproduktionen stammer fra vedvarende energikilder i 2030, skal lykkes. Meddelelsen fremhæver yderligere, at forbundne el- og gasnet også er afgørende for forsyningssikkerheden.

Meddelelsen gør status over fremskridt i integrationen og moderniseringen af de europæiske net på transmissionsniveau og skitserer vejen frem mod at sikre, at infrastrukturen udnyttes fuldt ud i forbindelse med opfyldelsen af klima- og energipolitikens mål for 2030 og frem. Meddelelsen vurderer også fremskridtene hen imod opfyldelsen af el-sammenkoblingsmålet på 10 procent i 2020 og ser fremad mod det 2030-mål, der er vedtaget af Det Europæiske Råd. Af særlig interesse i dansk sammenhæng er energisamarbejdet mellem nordsølandene, hvor der skitseres følgende næste skridt og milepæle:

- Vedtagelse af handlingsplan for Nordsøinfrastruktur/-offshorenettet i 2018
- Ministermøde i maj/juni 2018 med henblik på at styrke det politiske engagement i en kontekst, hvor omkostninger til havvindenergi falder hurtigt.

Med hensyn til et langsigtet perspektiv peger meddelelsen på, at det vil kræve yderligere og fortsatte bestræbelser parallelt med gennemførelsen af de reviderede regler for elmarkedet, som Kommissionen har foreslået i sin pakke om ren energi, for at gøre Europas el-net klar til energiomstillingen. Arbejdet på de nødvendige sammenkoblinger skal derfor fremskyndes. Antallet af regioner, hvor der fortsat er utilstrækkelig sammenkobling af el-net udgør en hindring for yderligere udbredelse af vedvarende energi og yderligere priskonvergens. Det samme gør sig gældende for de langsomme fremskridt med den interne styrkelse af nettene. Den politiske vilje til at løse disse flaskehalsproblemer må ikke svækkes, fremgår det af meddelelsen.

Ud fra blandt andet ekspertgruppens anbefalinger foreslår Kommissionen endvidere at omsætte sammenkoblingsmålet på 15 procent ved hjælp af et sæt yderligere og mere specifikke tærskler. De skal tjene som indikatorer for, hvor meget det hæster med et givet nødvendigt tiltag, og skal afspejle de tre overordnede mål i EU's energipolitik: 1) øge konkurrenceevnen gennem fremme af markedsintegration, 2) sikre forsyningssikkerhed og 3) nå klimamålene ved hjælp af øget udnyttelse af vedvarende energikilder. Der opfordres i meddelelsen til, at medlemsstater, transmissionssystemoperatører/projektledere, lovgivere og EU-institutionerne bør reagere, hvis følgende tærskler udløses:

- Yderligere sammenkoblinger bør prioriteres, hvis prisforskellen mellem medlemsstater, regioner eller budområder overstiger en vejledende tærskel på 2 EUR/MWh. Jo større prisforskellen er, jo mere presserende er behovet for at reagere.
- Medlemsstater, hvor den nominelle transmissionskapacitet på sammenkoblingerne er under 30 procent af deres spidsbelastning, bør snarest muligt undersøge mulighederne for flere sammenkoblinger.
- Medlemsstater, hvor den nominelle transmissionskapacitet på sammenkoblingerne er under 30 procent af deres installerede kapacitet til produktion af vedvarende energi, bør snarest muligt undersøge mulighederne for flere sammenkoblinger.

Meddelelsen opsummerer, at opfyldelsen af el-sammenkoblingsmålene på 10 og 15 procent for henholdsvis 2020 og 2030, som vedtaget af Rådet, fortsat er afgørende, hvis EU skal gøre sig håb om at få fuldt udbytte af sine vedvarende energikilder og samtidig sikre forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen forventes ikke at have direkte konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen medfører i sig selv ikke konsekvenser for erhvervslivet.

8. Høring

Meddelelsen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke specifikt kendskab til andre landes holdninger til forslaget, men der har hidtil været generel støtte til styrkelse af EU's energinet og øget regionalt samarbejde.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger generelt stor vægt på rettidig udbygning af energiinfrastruktur i Europa for at fremme det indre marked, øge forsyningsikkerheden og fremme integration af vedvarende energi. Ikke mindst baseret på de gode erfaringer med det nordiske el-samarbejde lægger regeringen vægt på at fremme regionalt samarbejde om energiinfrastruktur.

Danmark lever allerede i dag op til målene for el-sammenkobling (sammenkoblingsniveau for Danmark i 2017 er 51 pct.) og meddelelsen vil i sig selv, alt andet lige, ikke have indflydelse på udbygningen af el-transmissionskapacitet i Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.